

ĐẶC ĐIỂM BỆNH NHI MẮC HO GÀ BỘI NHIỄM TẠI BỆNH VIỆN NHI ĐỒNG 2 NĂM 2018

BSCK1. Phạm Thái Sơn

ThS. Ngô Thị Mai Phương

NỘI DUNG

- Đặt vấn đề
- Mục tiêu nghiên cứu
- Phương pháp nghiên cứu
- Ý đức
- Kết quả và bàn luận
- Kết luận
- Kiến nghị

Đặt vấn đề

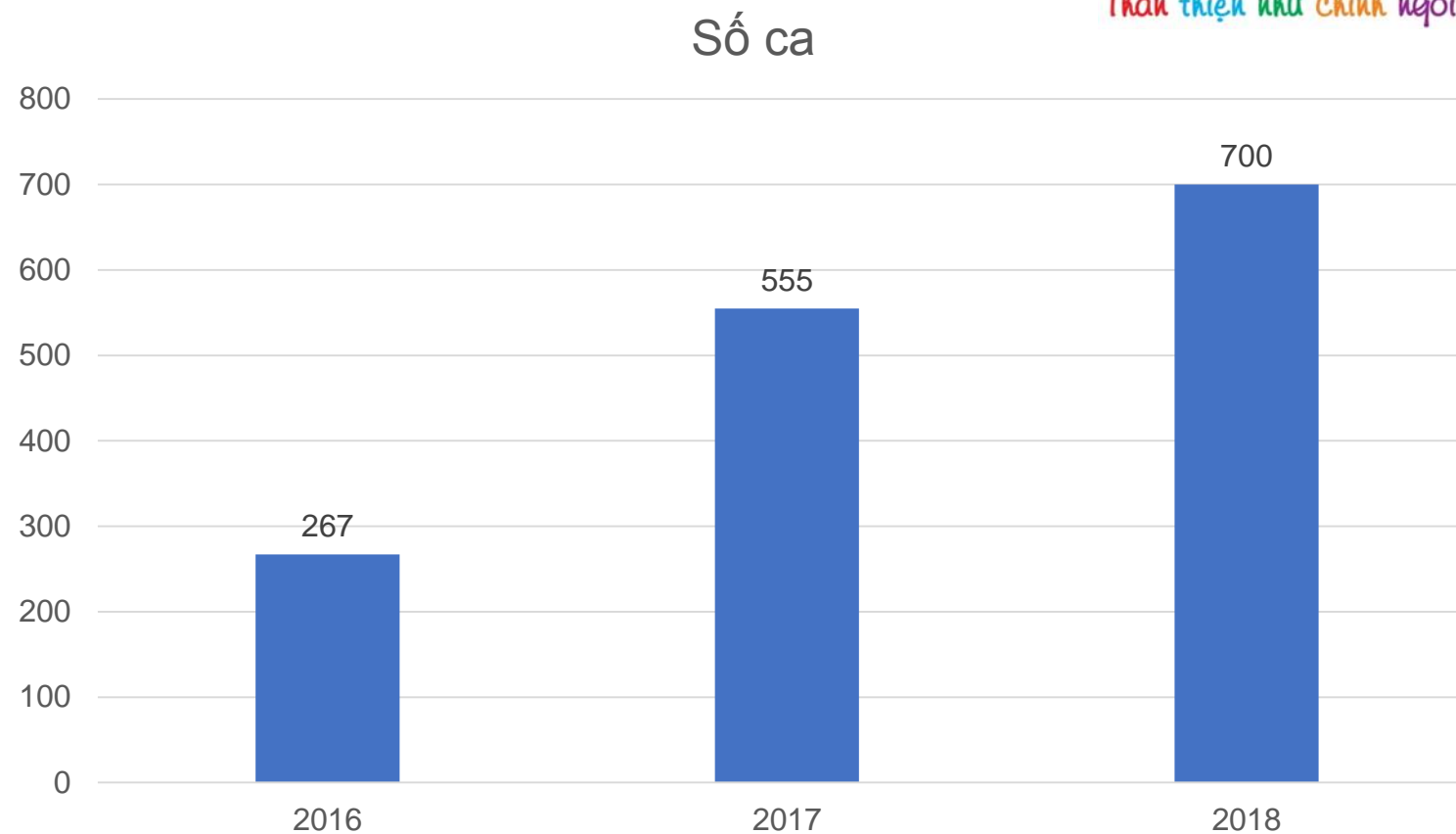

Thân thiện như chính ngôi nhà của bạn

- Ho gà là bệnh truyền nhiễm cấp tính đường hô hấp gây ra bởi *Bordetella pertussis*.
- Bệnh được truyền từ người sang người.
- Mặc dù đã thực hiện nhiều chiến lược tiêm chủng khác nhau nhưng số ca mắc ho gà vẫn tiếp tục tăng lên.

Thân thiện như chính ngôi nhà của bạn

WHO. *Incidence time series for Viet Nam*. 2019; Available from: https://apps.who.int/immunization_monitoring/globalsummary/incidences?c=VNM.

ĐẶT VẤN ĐỀ

- Hiện tượng đồng nhiễm: thường gặp trong bệnh HG
    - 24,2%: NC của Marshall
    - 43%: NC của Nicolai
  - HG bị bội nhiễm thêm VK tại phổi → VP bội nhiễm
- Kết cục xấu trong bệnh ho gà

ĐẶT VẤN ĐỀ

- VP bội nhiễm trên HG chưa được nghiên cứu nhiều
- → Cần có nghiên cứu về HG kèm VP bội nhiễm ở trẻ em

MỤC TIÊU NGHIÊN CỨU

Trên bệnh nhi HG tại BVNĐ2 trong năm 2018:

1. Xác định tỷ lệ bội nhiễm ở bệnh nhi ho gà.
2. Mô tả các đặc điểm dịch tễ, lâm sàng, cận lâm sàng và điều trị của viêm phổi bội nhiễm ở bệnh nhi ho gà.
3. Mô tả tỷ lệ và đặc điểm kháng sinh đồ của các tác nhân phân lập được qua cấy NTA.
4. So sánh một số đặc điểm 2 nhóm ho gà có và không có bội nhiễm.

PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

THIẾT KẾ NGHIÊN CỨU

Mô tả hồi cứu

PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

DÂN SỐ NGHIÊN CỨU

BN mắc bệnh HG cây NTA dương tính với tác nhân gây bệnh tại BV NĐ2 trong năm 2018.

PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

PHƯƠNG PHÁP CHỌN MẪU

Lấy trọn tất cả trường hợp thoả tiêu chí chọn mẫu

PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

TIÊU CHUẨN CHỌN MẪU

Bệnh nhi được đưa vào NC khi thoả 2 điều kiện:

- Có kết quả PCR dịch mũi hầu hoặc đàm dương tính với vi khuẩn ho gà từ 1/2018-12/2018 tại BV NĐ2.
- Có kết quả cấy NTA dương tính với tác nhân gây bệnh (vi khuẩn và nấm).

Tiêu chuẩn loại trừ: cấy NTA dương tính nhưng báo là ngoại nhiễm bởi phòng xét nghiệm vi sinh.

PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

LƯU ĐỒ NGHIÊN CỨU

Ghi nhận các trường hợp ho gà xác định dựa vào xét nghiệm PCR

Cây NTA dương tính

Cây NTA âm tính

Mô tả các đặc điểm dịch tễ, lâm sàng, cận lâm sàng và điều trị
So sánh một số đặc điểm với nhóm cây NTA âm tính

Y ĐỨC

- Tất cả thông tin: được bảo mật
- Các số liệu thống kê: phục vụ NCKH
- Tuân thủ các quy định về y đức trong NCKH

XỬ LÝ VÀ PHÂN TÍCH SỐ LIỆU

- Dữ liệu được phân tích bằng phần mềm IBM-SPSS 23.
- Thống kê mô tả sử dụng:
  - Trung bình và độ lệch chuẩn: bs liên tục phân phối chuẩn
  - Trung vị và khoảng tứ phân vị (IQR): bs liên tục phân phối không chuẩn.
  - Tỷ lệ: bs không liên tục.

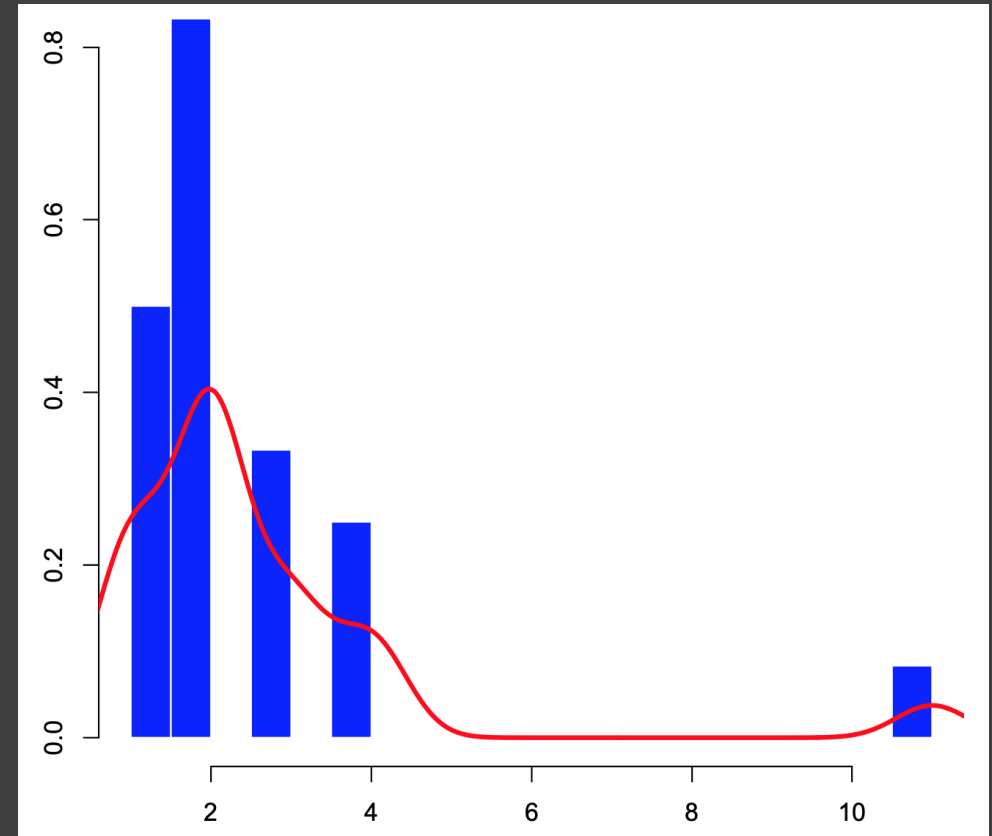
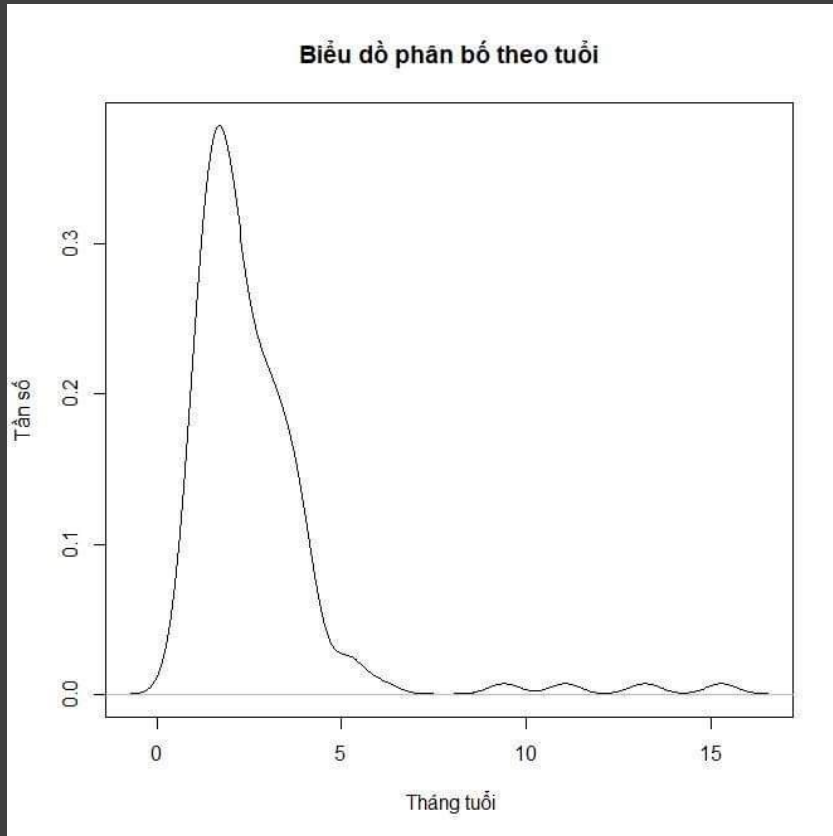
✓ Kiểm định sử dụng

1. Phép kiểm t cho biến liên tục phân phối chuẩn.
  2. Phép kiểm phi tham số **Mann – Whitney** cho biến liên tục không phân phối chuẩn.
  3. Phép kiểm Chi bình phương, Fisher's exact cho so sánh tỷ lệ.
- Ngưỡng khác biệt có ý nghĩa khi $p < 0,05$.

KẾT QUẢ VÀ BÀN LUẬN

139 ca xác định ho gà

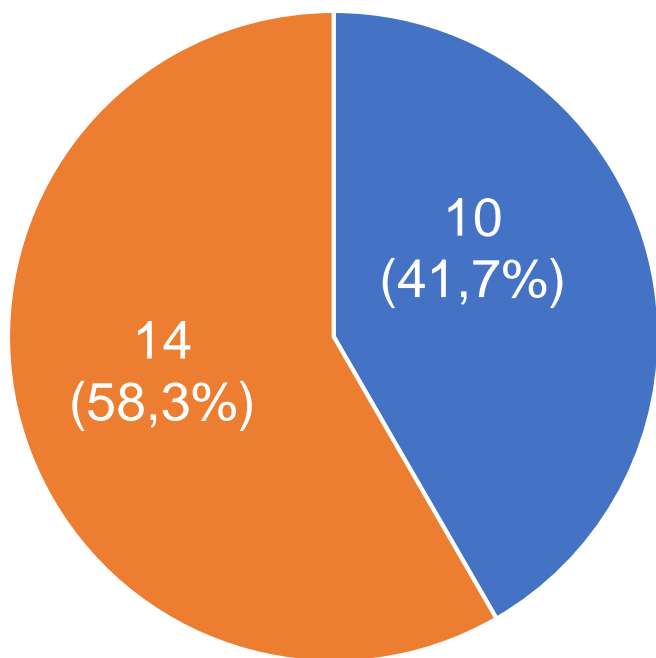

• 24 ca cấy NTA dương tính

Tỷ lệ ho gà bội nhiễm là 17,3%

ĐẶC ĐIỂM CƠ ĐỊA

■ NỮ ■ NAM

Đặc điểm	Giá trị
Tuổi trung vị (ngày) (nhỏ nhất-lớn nhất)	66 (17 ngày - 11 tháng)
Cân nặng lúc nhập viện (kg)	5,06±1,3
Chưa được tiêm ngừa ho gà	21 (87,5%)

ĐẶC ĐIỂM DỊCH TỄ

- Cân nặng trung bình lúc sinh: $2,96 \pm 0,7$ kg (1,3-4,2 kg)
- 16,7%: sinh non – nhẹ cân (tuổi thai < 37 tuần)
- 12,5%: tim bẩm sinh
- 12,5%: suy dinh dưỡng
- 87,5%: chưa được tiêm ngừa ho gà

ĐẶC ĐIỂM LÂM SÀNG

Đặc điểm		Số trường hợp (n)	Tỷ lệ (%)
Lý do nhập viện	Ho cơn tím	8	33,3
	Ho, khò khè	10	41,7
	Sốt, ho	3	12,5
	Ho, thở mệt	1	4,2
	Bạch cầu máu tăng	1	4,2
Triệu chứng lâm sàng	Sốt	7	29,2
	Ho trên 2 tuần	17	70,8
	Ho cơn kịch phát	21	87,5
	Thở nhanh	15	62,5
	Cơn ngưng thở	4	16,7
	Biểu hiện thần kinh	3	12,5

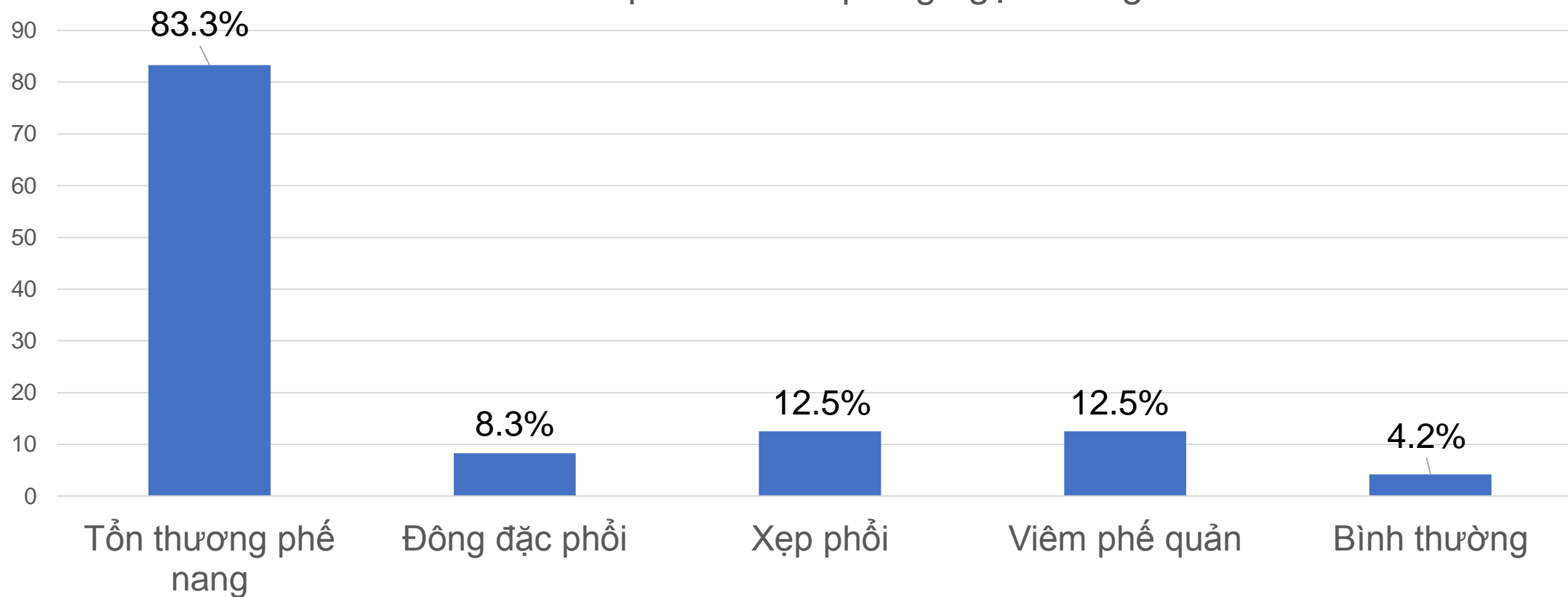
ĐẶC ĐIỂM CẬN LÂM SÀNG

- Tăng bạch cầu máu: $22,9 \pm 13,5 \times 10^3/\mu\text{L}$, lympho ưu thế

ĐẶC ĐIỂM CẬN LÂM SÀNG

Hình ảnh phổi trên X-quang ngực thẳng

**Xét
nghiệm
vi sinh
(NTA)**

**15 trường hợp
(62,5%) thực hiện
trong 48 giờ nhập
viện**

**Tỷ lệ dương tính
là 17,3% trên tổng
số trường hợp**

9 trường hợp
(37,5%) thực hiện
sau 48 giờ

ĐẶC ĐIỂM CẬN LÂM SÀNG

Tác nhân gây bệnh phân lập được từ cây NTA

Tác nhân	Số trường hợp (n)	Tỷ lệ (%)
Gram dương	5	16,7
Streptococcus pneumoniae	1	3,3
Staphylococcus aureus	4	13,3
Gram âm	23	76,7
Klebsiella pneumoniae	8	26,7
Escherichia coli	7	23,3
Acinetobacter baumannii	2	6,7
Burkholderia cepacia	2	6,7
Khác*	4	13,3
Nấm (Candida)	2	6,7
Tác nhân phối hợp	6	25

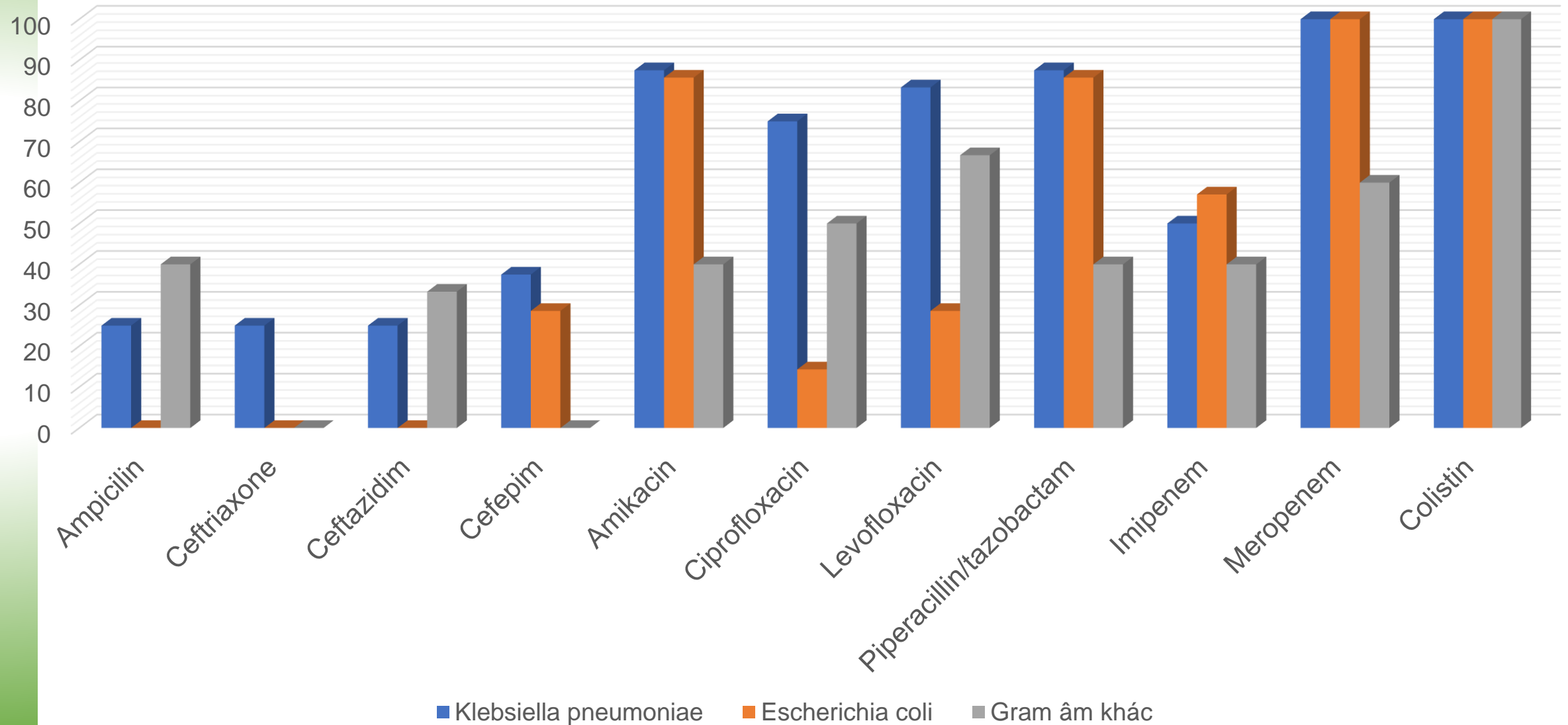
*Khác: *Alcaligenes faecalis*,
Enterobacter cloacae,
Stenotrophomonas maltophilia,
Haemophilus parainfluenzae

ĐẶC ĐIỂM CẬN LÂM SÀNG

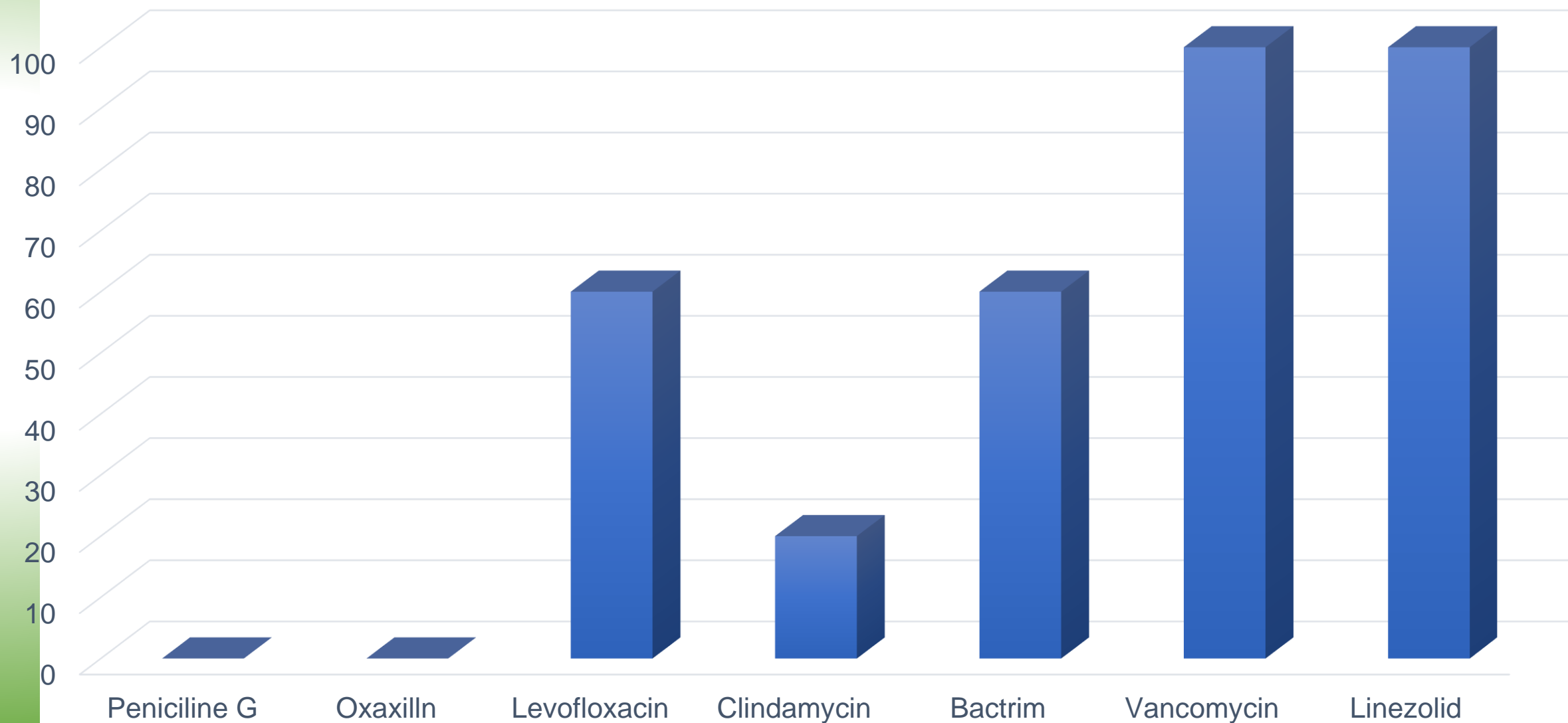
Tỷ lệ nhạy cảm kháng sinh của nhóm vi khuẩn gram âm

ĐẶC ĐIỂM CẬN LÂM SÀNG

Kháng sinh đồ nhóm vi khuẩn gram dương

ĐẶC ĐIỂM ĐIỀU TRỊ

- Macrolide uống: 100%
- Phối hợp với KS tĩnh mạch: 91,7%
- Không đáp ứng với KS ban đầu: 41,7%

ĐẶC ĐIỂM ĐIỀU TRỊ

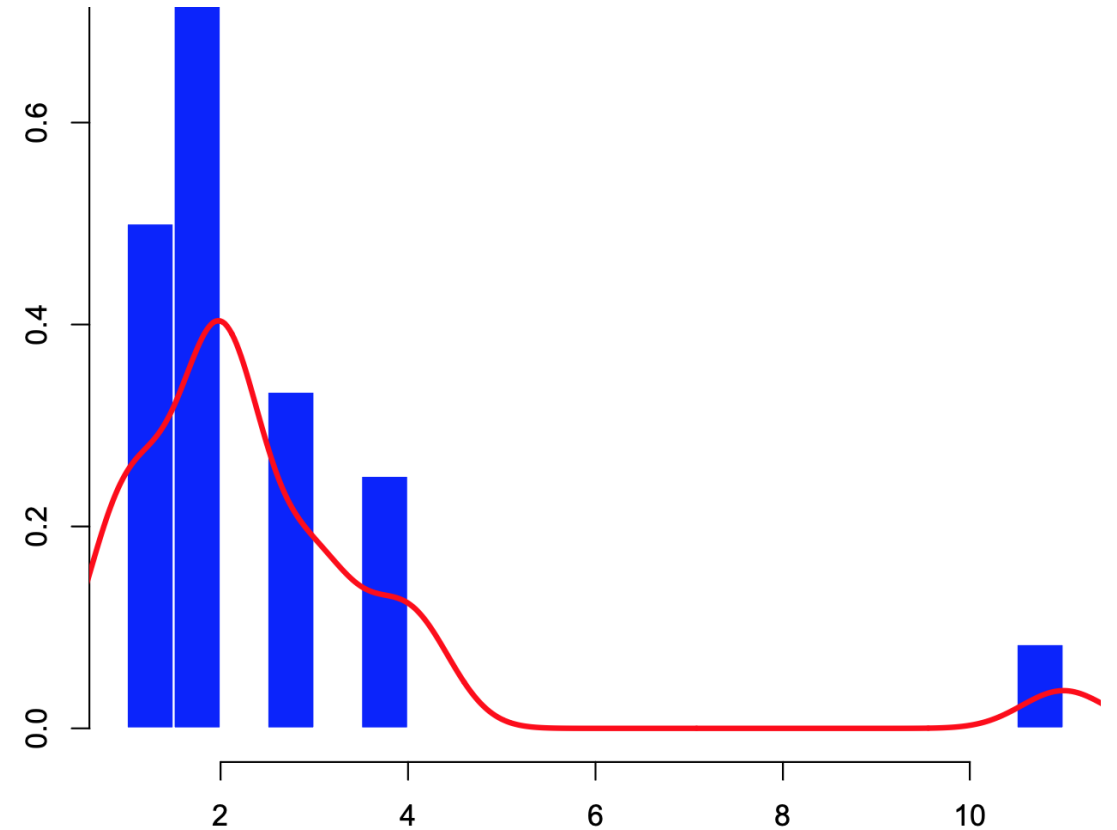
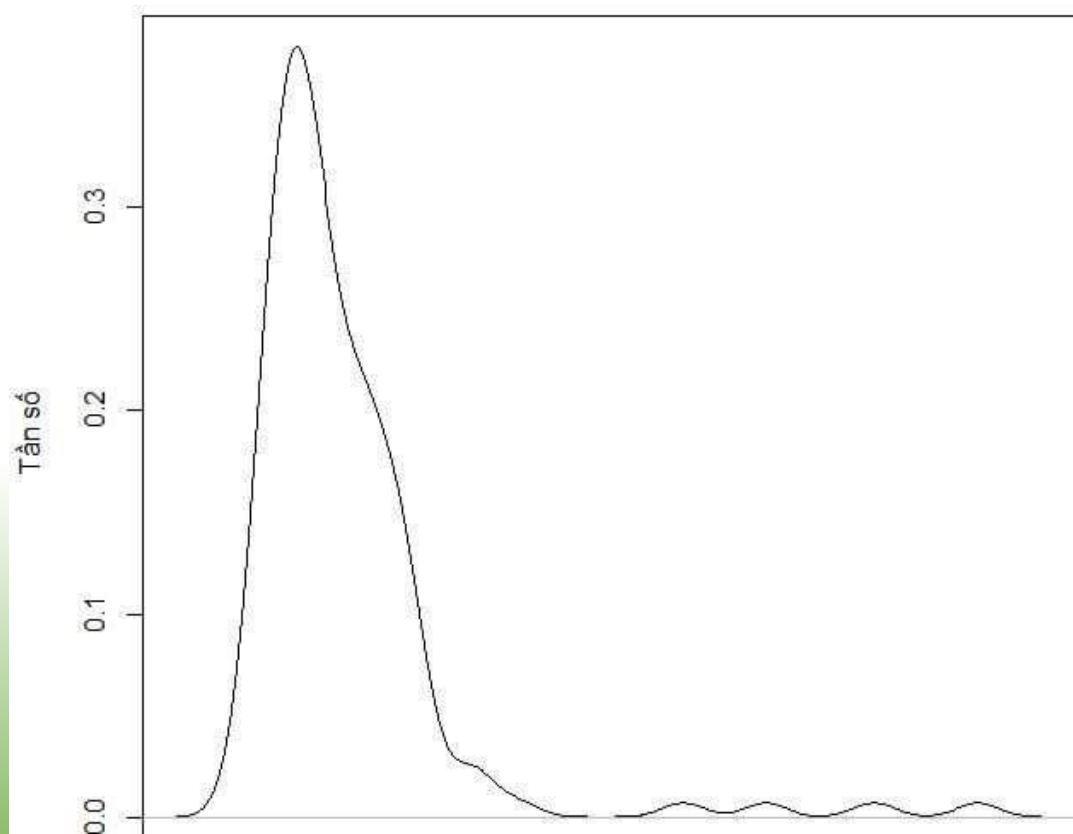
Loại kháng sinh	Số trường hợp (n)	Tỷ lệ (%)
Kháng sinh uống	24	100
Azithromycin	13	54,2
Erythromycin	15	62,5
Kháng sinh tĩnh mạch	22	91,7
Cefotaxim	7	29,2
Ceftriaxone	8	33,3
Cefepim	6	25,0
Levofloxacin	5	20,8
Imipenem	5	20,8
Meropenem	3	12,5
Vancomycin	6	25,0

ĐẶC ĐIỂM ĐIỀU TRỊ

- Hỗ trợ hô hấp: 54,2%
  - NCPAP: 25%
  - Thở máy: 12,5%
  - Thời gian ở oxy liệu pháp trung vị: 9 ngày (IQR: 2-18,5).
- Thời gian nằm viện trung vị: 13,5 ngày (IQR: 10-22,75).

So sánh đặc điểm 2 nhóm ho gà có và không có bội nhiễm

THANG ĐIỂM ĐỘ NẶNG HO GÀ (PSS: Pertussis Severe Score)

của tác giả Hellen Marshall, gồm năm tham số:

1. Thời gian nhập viện
2. Mức độ chăm sóc
3. Nhu cầu bù nước
4. Hỗ trợ hô hấp
5. Biến chứng.

Điểm từ 0-3 được gán cho mỗi biến số.

→ điểm độ nặng ho gà là điểm cao nhất trong suốt quá trình nằm viện.

Marshall, H., et al., *Predictors of disease severity in children hospitalized for pertussis during an epidemic*. Pediatr Infect Dis J, 2015.

Đặc điểm	NTA dương tính (n = 24)	NTA âm tính (n = 115)	P
Sốt n (%)	7 (29,17)	11 (9,57)	0,003 ©
Thở nhanh n (%)	15 (62,5)	45 (39,13)	0,036 ©
WBC ($\times 10^3/\mu\text{L}$)	22,9 $\pm$ 13,5	17,07 $\pm$ 9,86	0,036 [£]
Ngày điều trị oxy liệu pháp (ngày/ IQR)	9 (2-18,5) (n = 13)	3 (2-5,5) (n = 57)	0,009*
Thời gian nằm viện (ngày/ IQR)	13,5 (10-22,75)	8 (6-12)	0,000*
Độ nặng ho gà (điểm/ IQR)	7 (4,25-11)	5 (4-7)	0,014*

Ho gà bội nhiễm là nhóm có diễn tiến nặng

- Thời gian LP oxy trung vị: 9 ngày
- Thời gian nằm viện trung vị: 13,5 ngày

KẾT LUẬN

- Tỷ lệ ho gà bội nhiễm là 17,3%
- ĐẶC ĐIỂM DỊCH TỄ:
  - Trẻ dưới 3 tháng tuổi mắc bệnh nhiều nhất
  - 87,5%: chưa tiêm ngừa HG

KẾT LUẬN

- ĐẶC ĐIỂM LÂM SÀNG:
  - Lý do nhập viện hàng đầu: ho (cơn tím hay kèm khò khè)
  - Triệu chứng lâm sàng thường gặp nhất: Ho cơn kịch phát

KẾT LUẬN

- ĐẶC ĐIỂM CẬN LÂM SÀNG:
  - Số lượng bạch cầu trung bình: $22,9 \times 10^3/\mu\text{L}$, lympho ưu thế
  - 83,3%: tổn thương phổi nang trên X quang ngực thẳng
  - Cây NTA: gram - > gram + (76,7% vs 16,7%)
  - Tác nhân: *Klebsiella pneumoniae* & *Escherichia coli*

KẾT LUẬN

- ĐẶC ĐIỂM ĐIỀU TRỊ:
  - Phổi hợp KS tĩnh mạch: 91,7%
  - 41,7% không đáp ứng KS ban đầu
  - Oxy liệu pháp: 54,2% trường hợp

KẾT LUẬN

Cần thêm các nghiên cứu dài hạn & cỡ mẫu lớn hơn

→ Có cái nhìn toàn diện

→ Đưa ra khuyến cáo phổ quát về tác nhân và kháng sinh điều trị

Thank
you

